

1

Označme zadaný polynom písmenem $f = 2x^5 - x^4 + 13x^3 - 5x^2 - 8x - 1$. Derivace polynomu f má tvar $f' = 10x^4 - 4x^3 + 39x^2 - 10x - 8$. Výpočtem $\text{NSD}(f, f')$ v okruhu $\mathbb{Z}[x]$ zjistíme, že NSD vyjde 1, takže je f bezčtvercový.

Nejmenší prvočíslo p , které můžeme použít je 5, protože $2|lc(f)$ a $f \bmod 3$ není bezčtvercový. Dále potřebujeme najít vhodnou mocninu $k \in \mathbb{N}$, aby $5^k > 2|lc(f)|LM(f) = 4LM(f)$. $LM(f) = 2^5 \sqrt{2^2 + (-1)^2 + 13^2 + (-5)^2 + (-8)^2 + (-1)^2} \implies 520 > LM(f) > 519 \implies k = 5$.

Nejdříve tedy spočteme ireducibilní rozklad f v $\mathbb{Z}_5[x]$ pomocí Berlekampova algoritmu. K tomu ale potřebujeme, aby f byl monický. Přenásobíme tedy f inverzním prvkem k 2 v $\mathbb{Z}_5$, tedy 3. Budeme počítat s polynomem $g := 3f$. Pokud dostaneme ireducibilní rozklad polynomu g bude to i ireducibilní rozklad f , akorát k jednomu faktoru přidáme danou konstantu 2. Matice Q , ve které jsou sloupce souřadnice polynomů $x^0 \bmod g, x^5 \bmod g, x^{10} \bmod g, x^{15} \bmod g, x^{20} \bmod g \in [\mathbb{Z}]_5[x]$ v bázi $1, x, x^2, x^3, x^4$, vypadá takto:

$$Q = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 1 & 4 & 0 \\ 0 & 4 & 2 & 4 & 3 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 4 & 4 & 1 \\ 0 & 3 & 3 & 4 & 2 \end{pmatrix}$$

Báze jádra matice $Q - E$ je například:

$$h_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, h_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, h_3 = \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Víme tedy, že polynom f má právě 3 ireducibilní faktory v okruhu $\mathbb{Z}_5[x]$. Nyní můžeme začít provádět while cyklus v Berlekampově algoritmu

$$F := \{g\}, i := 2 :$$

$$\text{NSD}(g, x^4 + 2x^2 + x - 0) = x^3 + 2x + 1$$

$$\text{NSD}(g, x^4 + 2x^2 + x - 1) = x + 3$$

$$\text{NSD}(g, x^4 + 2x^2 + x - 2) = 1$$

$$\text{NSD}(g, x^4 + 2x^2 + x - 3) = 1$$

$$\text{NSD}(g, x^4 + 2x^2 + x - 4) = x + 4$$

$$F := \{x^3 + 2x + 1, x + 3, x + 4\} \implies |F| = 3 = \text{„počet ireducibilních faktorů“}$$

Algoritmus tedy skončil s ireducibilními faktory $x^3 + 2x + 1, x + 3, x + 4$. Jeden z nich potřebujeme ještě vynásobit 2, zvolíme ten první. Máme tedy ireducibilní rozklad $f = (2x^3 + 4x + 2)(x + 3)(x + 4)$ v $\mathbb{Z}_5[x]$. Můžeme tedy provést Henselovo zdvihání pro

$k = 5$.

$$\begin{aligned}
\tilde{g}_1 &= (x+3)(x+4) = x^2 + 2x + 2 \\
\tilde{g}_2 &= (2x^3 + 4x + 2)(x+3) = 2x^4 + x^3 + 4x^2 + 4x + 1 \\
\tilde{g}_3 &= (2x^3 + 4x + 2)(x+4) = 2x^4 + 3x^3 + 4x^2 + 3x + 3 \\
g_1^{(1)} &= 2x^3 + 4x + 2 \\
g_2^{(1)} &= x + 3 \\
g_3^{(1)} &= x + 4 \\
d &:= \frac{f - (2x^3 + 4x + 2)(x+3)(x+4)}{5} \mod 5^2 = 2x^4 + 2x^3 + 3x^2 + x
\end{aligned}$$

$k = 1$

Provedením algoritmu 27 dostaneme:

$$\begin{aligned}
d &= 2x\tilde{g}_1 + 2\tilde{g}_2 + 4\tilde{g}_3 \implies (u_1, u_2, u_3) = (2x, 2, 4) \\
g_i &:= g_i + 5u_i \mod 25 \implies \\
g_1^{(2)} &= 2x^3 + 14x + 2 \\
g_2^{(2)} &= x + 13 \\
g_3^{(2)} &= x + 24
\end{aligned}$$

$k = 2$

$$\begin{aligned}
g_1^{(3)} &= 2x^3 + 14x + 2 \\
g_2^{(3)} &= x + 63 \\
g_3^{(3)} &= x + 124
\end{aligned}$$

$k = 3$

$$\begin{aligned}
g_1^{(4)} &= 2x^3 + 14x + 2 \\
g_2^{(4)} &= x + 313 \\
g_3^{(4)} &= x + 624
\end{aligned}$$

$k = 4$

$$\begin{aligned}
g_1^{(5)} &= 2x^3 + 14x + 2 \\
g_2^{(5)} &= x + 1563 \\
g_3^{(5)} &= x + 3124
\end{aligned}$$

Zdvihnuté faktory jsou tedy $(g_1, g_2, g_3) = (2x^3 + 14x + 2, x + 1563, x + 3124)$. Nyní zbývá provést kombinaci faktorů:

$$C := \{2, 3\}, f' := f$$

$t = 1 :$

$$g := 2g_2 = 2(x + 1563) \mod 5^5 = 2x + 1$$

$$(2x + 1)|f' \implies h_1 = 2x + 1, f' := x^4 - x^3 + 7x^2 - 6x - 1, C := \{3\}$$

$$g := g_3 = x + 3124 \mod 5^5 \equiv x - 1 \text{ (vzhledem k tomu jak interpretujeme celá čísla modulo)}$$

$$(x - 1)|f' \implies h_2 = x - 1, h_3 := \frac{f'}{h_2} = x^3 + 7x + 1$$

Výsledkem faktorizace dostáváme rovnost

$$2x^5 - x^4 + 13x^3 - 5x^2 - 8x - 1 = h_1 h_2 h_3 = (2x + 1)(x - 1)(x^3 + 7x + 1)$$